

המציאות היהודית

א' אייר - כ"ח אייר תשס"ח • כתב-עת של איחוד הקהילות היהודיות ברומניה

הוועידה החמישית של ארגון בני-ברית אירופה

הקהילות היהודיות מרומניה, ד"ר אורל ויינר

הערכות, השוואות, תוכניות, שיתוף פעולה - ריאיון עם יו"ר הפדרציה של

הנהגה חדשה ומראות חדשים

הוועידה החמישית של ארגון בני-ברית אירופה נערכה בבוקרשט ב-11-14 במאי השנה. בוועידה השתתפו נציגי הארגון מ-29 מדינות ובנוכחותם של יו"ר וסגן יו"ר ארגון בני-ברית הבינלאומי. בוועידה הוגש דוח הפעילות של הארגון ונבחרה הנהגה חדשה. היו"ר החדש הוא גרהם ויינברג. המהנדס יוסף יעקובסקי, יו"ר בני-ברית רומניה, נבחר בתור חבר בוועד הפועל. המשתתפים דנו גם בשיטות להילחם באנטישמיות.

בקאו, יאש, הרלאו. לוח עמוס מאוד, נוסף על ביקורה לא מכבר של משלחת הפדרציה של הקהילות היהודיות מרומניה ברפובליקה מולדובה, שבראשה עמד יו"ר הפדרציה. בריאיון שהעניק לכתב-העת שלנו, סיפר כבוד היו"ר על מסעותיו הנ"ל, שתמציתם היה: הכרה טובה יותר של מציאות החיים הקהילתי בארץ; החלפת ניסיון בין מארחים ובין אורחים לטובת שני הצדדים, הצהרה משותפת של שיתוף פעולה בין הפדרציה ובין איגוד הארגונים והקהילות היהודיות מרפובליקה מולדובה.

טקס הבר-מצווה שנערך בעיר דעז' לנכדו של ג'רי שפיצר, התורם לעבודות השיקום של המרכז הקהילתי היהודי מבוקרשט; חנוכת המרכז הקהילתי היהודי בעיר אוראדיה; ביקורם של ילדי הרב ד"ר אלכסנדר שפרן ז"ל במקום הולדתו של אביהם, כל אלה היו ליו"ר הפדרציה של הקהילות היהודיות מרומניה, הד"ר אורל ויינר, נקודת מוצא להרכבת מסלול ביקור בקהילות וביישובים בעלי נוכחות יהודית שבטרנסילבניה ומולדובה: אלבא-יוליה, דבה, סיביו, ביוש, הואד'ין, מדיאש, טרנווני,

לזכרו של הרב הראשי ד"ר אלכסנדר שפרן ז"ל

ביקורם ברומניה של בני משפחתו של הרב ד"ר אלכסנדר שפרן ז"ל, מנהיגם הרוחני של יהודי רומניה בשנים 1940-1947 הוביל לאירועים אחדים לזכרו בבירה ובערי השדה, בהם חנוכת הספרייה של הפדרציה של הקהילות היהודיות מרומניה שבבוקרשט ושל מוזיאון יהודי בקאו, שקיבלו את שמו. כמו כן, שמו הוענק לבית-הספר מספר 15 שבעיר בקאו ולמרכז ללימודי יהדות שבאוניברסיטת "אי.קוזא" שבעיר יאש. בערים בוקרשט, בקאו ויאש הוצג ספר שמוקדש לחייו וליצירתו של הרב שפרן, "חיי מאבק, קרן אור", מאת ההיסטוריון פרופ' קארול ינקו מאוניברסיטת מונסלייא שבצרפת, בגרסתו הרומנית. ספר זה ראה אור בהוצאת "הספר" שבבוקרשט. בכל האירועים השתתפו אישים בעלי חשיבות רבה: אנשי ממשל ומנהל מקומי, דיפלומטים, אנשי כנסייה בכירים, אישים מחיי התרבות והרוח, לצד ראשי קהילות יהודיות וחברים בקהילות יהודיות אלה.

המהנדס ברוך טרקטין בן 80 "עד מאה ועשרים!"

באחד במאי 2008 המהנדס ברוך טרקטין חגג יום הולדת 80!

ברוך טרקטין הוא מהפעילים הרוחניים החשובים שבתרבות הרומנית בישראל, יו"ר כתואר כבוד של העיתון הישראלי בשפה הרומנית "ז'ורנאלול סאבטאמאני", כותב קבוע של כתב-העת שלנו, מחבר פרקים על פרשות השבוע, המתפרסמים בלוח השנה שיוצא לאור במסגרת העיתון שלנו. ברוך טרקטין נולד בעיר יאש באחד במאי 1928. את חוק לימודיו סיים בטכניון שבבוקרשט ועלה לישראל בשנת 1950. הוא יקר תל-אביב, חבר בוועד הפועל של אגודת הסופרים הישראלית הכותבים בשפה הרומנית, סגן יו"ר המוזיאון "סטרומוה" שבבאר-שבע, מחברם של ספרים רבים שיוצאו לאור בהוצאת "הספר" שבבוקרשט. בגיליון הנוכחי של כתב-העת שלנו אנו מפרסמים דיוקן שלו.

אווה אלישבע ואדלברט הובר-הובר: בנשמותינו יחיו לנצח

בשורת מותם הטרגי של אווה אלישבע ושל אדלברט הובר-הובר מאוסטריה, ידידי נפש של יהודי רומניה, הכתה בכל מכיריהם. תאונה קטלנית שמה סוף לחייהם של שני אישים שהרגישו קרובים מאוד ליהדות. קרבתה של אווה ליהדות כה גדולה, שאף שנולדה למשפחה פרוטסטנטית מפינדלנד, התגיירה והוסיפה לעצמה את השם אלישבע. במשך שנים, היא ריכזה סיוע ליהודי מזרח אירופה, ובו בזמן הקימה את ארגון "עזרה ותקווה" בווינה, בירת אוסטריה. כמו כן, בפעילותם תרמו בני הזוג להפצת הידיעות במערב על אודות התרבות היהודית שברומניה.

I.S.S.N. 1223 - 7736

5 948474 000551

עדות לתחום זה הוא הסרט המיוחד שהכינו וצילמו על בתי-כנסת והחיים היהודיים שבמדינתנו.

המרכז הקהילתי היהודי לקראת עונת הקיץ

המרכז הקהילתי היהודי מבוקרשט ממשיך את סדרת פעילויותיו המעניינת לחברי הקהילות היהודיות שבמדינה. התוכנית "בראשית" הגיעה למהדורה השלישית שלה - וקייטנות לחופשת הקיץ יתחילו את פעילותן בקרוב. הן פונות לילדים מתבגרים, צעירים ולמשפחה בכלל. המרכז להדרכה ונופש שבכפר הנופש קריסטיאן יהיה המארח של התוכניות האלה, שיימשכו בכל עונת הקיץ.

משוררים יהודיים דגולים מן המאה העשרים

בגיליון זה - "ייצוג" כמו במראה של בנימין פונדויאנו ושל פאול ד'לאן, שני אנשים בני מזל שונה שנתפסו במערבולת החשוכה של ההיסטוריה, כל אחד בטרגדיה של השואה. אמנם "כל אחד עם הלילה שלו, כל אחד עם המוות שלו". שניהם נולדו ברומניה - האחד ביאש והשני בצ'רנוביץ - התיישבו בצרפת (בתקופות היסטוריות שונות), ושניהם הצליחו לעורר כבוד במידה שווה בספרות האירופית של המאה העשרים.

הוועידה ה-102 של אגודת הקהילות באמריקה

הוועידה ה-102 של אגודת הקהילות באמריקה שנערכה בושינגטון, מוקדשת ל-60 שנה מאז הקמתה של מדינת ישראל; השתתפו בה 1500 שליחים ומוזמנים רבים מן העולם כולו. הפדרציה מרומניה הוצגה על ידי המהנדס פאול שורץ, סגן יו"ר, שהעניק ריאיון לכתב-העת שלנו, ובו סיפר על הנושאים העיקריים שנדונו בוועידה. אנו מפרסמים גם תקצירים של נאומו פראנסוא פיליון, ראש ממשלת צרפת, ושל קונדוליסה רייס, מזכירת המדינה של ארצות-הברית.